

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 4 K, negyedévre 3 K — f.
Vidéken: " 9 K, " 4 K 50c.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő tér, Lamarecht-palota, földszint, az udvarban kdtal.

A nemzet alkotmánya.

Január elsején, amikor az év fordul s régi megvalósult, vagy rombadólt reményekre néz vissza az emberiség és egy esztendő új reményeire tekint vissza, meg szokott mozdulni a közlelkiismeret. — Az emberiség általános ünnepe oly mély hatással van a lelkekre, hogy új év napján a megnyilatkozásokból, mint egy végleszámlálás, szűrődik le s az, aki a nyilatkozatokat figyelemmel kíséri, észreveszi, hogy közéletünknek vezető tényezői magukba szállnak és szemlét tartanak a fölött, hogyan feleltek meg kötelesegeiknek és hogyan hanyagolták el azokat.

Ha az ujévi beszédek özönét olvassuk, azt a megdöbbenő bizonyosságot vonhatjuk le, hogy a kormány nagyszerűen teljesítette köteleességét. A miniszterelnök lelkiismerete nyugodt. — De nyugodt mindenekfölött Perczel Dezsőnek, a Ház elnökének lelkiismerete. Ő maga mondta, tehát valószínűleg ő maga nem hiszi egészen.

Minek is hangsúlyozná, ha csakugyan nyugodt volna lelke mélyében? Ha valaki nem követ el lelkiismeretbe vágó ténnyt, akkor nyilván észébe sem jut hangoztatni, hogy ő saját magának megadta a fölmentvényt azokért a dol-

gokért, amelyeket az esztendő folyamán elkövetett.

Perczel a „salus rei publicae suprema lex“ hangoztatásával akarja megnyugtatni a lelkiismeretét. Tettszik neki ez a kifejezés, amely mindent elföd, mindent expiálni van hivatva. A „salus rei publicae suprema lex“ elve vezette Brutust, amikor törét Julius Caesar szívébe mártotta. De nem is volt nyugta többet ezen a földön. Minden lépésénél, minden étkezésnél, ébren és álmaiban megjelent előtte a meggyilkolt Caesar, akit minden isteni és emberi törvények ellenére gyilkolt meg. Pedig Caesar nagygyá tette Rómát. Dicsőséget szerzett magának is, honfitársainak és neve örök időkre halhatatlan maradt.

Vajjon mi fontosabb az országra nézve, mi szentebb, sérthetlenebb, mint a nemzet alkotmánya? Az alkotmány testébe mártotta törét Perczel Dezső és végzetes sebet ütött rajta. Caesar csak egyetlen ember volt. Az alkotmány valamennyiünknek palládiuma, védő vára, erőssége. Sebezsd meg az alkotmányt s valamennyiünknek a vére hull utána. Mindannyiunk érezzük, hogy megrendült egy épület, egy szent templom, ahová valamennyien imádkozni jártunk, amely egyszersmind az egész nemzetnek védelmet is adott.

Nem állította Perczel Dezső, hogy a deliktumot nem követte el. Bevallja, hogy igenis alkotmány-sértést követett el, habár ő ezt csak formasértésnek nevezi is. De azért hangsúlyozza, hogy az ő lelkiismerete nyugodt. Az ország közvéleményének törvényszéke rég ítéletet mondott e ténye fölött. S ítélet marad az ítélet — és pedig jogerős föllebbezhetlen — ha Perczel meg is adja magának a fölmentvényt.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Az ellenzék gyűlése.

Olyan gyorsan követik egymást az események, mint az oket az okozat. Ha az érteletes hajszában egy pillanatnyi lucidum intervallum be nem áll, a képviselőház mai ülésén bejelenti a kormány az órát is, a melyben a trónbeszéd elmondja az országnak, hogy jogosítottnak érzi magát szembeszállni a törvény parancsával.

Az ellenzék minden eshetőségre elkészülten néz a legközelebbi napok elé. A vezérbizottság ma délelőtt újból ülést tartott, melyen foglalkozott a mai ülésen várható eseményekkel is. A bizottság ülése alatt két vidéki küldöttség is jelentkezett. Az egyik Komáromból jött. Negyven odavakó választópolgár tisztelgett Kossuth Ferenc előtt, a kitől jelöltet kértek. Kossuth meleg szavakkal fogadta az üdvözlésüket s kilátásba helyezte az ellenzéki jelöltet. Valószínűleg sikerül

Az uram.

A falu végén a vándorköves, szakadékos mezőn tanyázó cigánysátorból egy rongyos, mezítlábos, fekete cigányleány (a pap-sajtlegeléssel betelve) az utolsó, granicérral fedett házikó kerítésére rákönyököl és benéz az elhagyatott udvarra. Ott egy viseltes, beteges formájú, ifjú paraszt-fehérnép a küszöbön ülve ránéz a cigányleányra s rászól:

- Mi kell?
- Hát... semmi.
- Hova valók vagytok? A sátorral vagy?
- Ühüm... Messziről, a gyergyai havasokból valók vagyunk.
- Te rongyos! — vontatva, nagysókára folytatja — leány vagy?
- Láthatod tán.
- Nem látom. Gyere be. Adok valamit. Végigméri lustán s gyors elhatározással így szól:
- Szeretnéd, ha csikos strimpfid volna?
- Szeretnéd, ha gombos topánkád lenne?
- Gyere be...

A parasztasszony befordul a házba s kicipel egy tarka kendőbe bekötött batyut.

— Ülj le oda. Nem is bő a lábszáradra a strimpfi. Ugy... A topánkában kotyog a lábád, de sarjuval kitöltheted. És ti nem szoktatok erre felénk jönni? Mi? Felöltöztetélek, ha tudnám, hogy elmentek innen és nem látlak többet.

- Nekem adnád a cipőt? Dugva?
- Az enyém. Kisasszonyok viselnek a városban ilyen stráfós harisnyát. Drága... Vedd el. Neked adom, te rongyos; kösd meg kóccal a térdeden felül. Van még egy kötösöm, aminek bő az ujjja.
- Bő az ujjja? Oh na! S nekem adod?
- Egy szót se szólj. Tedd be a kaput. Vedd fel. Allj az eperfa alá. Siess. Hogy hívnak?
- Aniko...
- Aniko... Engemet: Sebesnének hívnak. Én asszony vagyok. Az uram a városban van. Szolgálatban van az uram... S erre kibuggyan (miért? miért nem?) a könny a szemén s betakarja az oróját

mind a két kezével... Zokogásában a lapos melle zihál... De lefojtja a sirását és szűrkén folytatja:

— Vedd fel, Aniko... Nem is igen bő rajtad az a kötös. Kisasszonyok viselnek efféle cafatot a városban. Szép-e? De még egy szalmakalapom is van. Kisasszonyfélék viselik azt is. Ne. De gombold be a kötösödet. Neked adom, de úgy, hogy mindjárt elviszed innen s ne lássam meg többet. Neked adom a kalapot is.

— Mi lelt?

— Mi bajod vele? Várj, kihozom. Egy borjunak az ára van ezekben a rongyokban. Vidd el. A városban a rossz fajta kisasszonyok viselik az ilyen holmikat. Az Isten verje meg őket.

A mint a virágos szalmakalapot kihozza, úgy megmarkolja, hogy összetörik a markában.

— Nem baj... Ugy is kacagás efféle piszkot viselni kiöltözött parasztleánynak a városban... Ott (s messze hely felé int) efféle kalappal csavarják el az ifjú parasztembereknek a fejét a rossz fehérnépek...

Törlesztéses kölcsönök

igyen előnyös feltétel, gyors és pontos lebonyolítással csakis a ré-
regbeben fennáll Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet nyújt. Deb-
receenben, Hunyady-u. 17. a vasuti állomástl egyenesen bevezető
uton. — Felvilágosítást személyesen vagy írásban készséggel ad.

Darányi Ignácot rábírní a jelöltség elfogadására.

A második deputáció Feesegről jött, a hol dr. Nemes Zsigmond a kormánypárti képviselő. A száztágu küldöttség báró Wes-selényi Miklós levelét hozta s Gabányi Miklóst kérte meg arra, hogy vállaljon jelöltséget. Gabányi a kérelemnek készségesen eleget tesz.

A vezér-lő-bizottság ülésén Kossuth Ferenc elnökölt és Bánffy Dezső, gróf Ap-ponyi Albert, Thaly Kálmán, Polonyi Géza, Tóth Zános vettek azon részt. Ma a követ-kező újabb jelölések lettek ismereteseek:

Szakolczán dr. Csernoch János újra fellép néppárti programmal.

Husztón Nyegre László ellen dr. Székelyhidi József lép küzdelembe.

Csákváron Kóházy Lajos a Kossuth-párti jelölt.

Karalfalván Misuga Sándor Kossuth-párti programmal lép föl Fehér Antal kormánypárti képviselő ellen.

Gyergyószentmiklóson Sümegi Vilmos megválasztása bizonyos.

Két közlemény.

Az ellenzéken nagy felháborodást kel-tett ma reggel két közlemény, amelyik ismét odavilágít annak a politikának a hátterébe, amelyet a kormány folytat. Az egyik a „Pesti Napló“-ban jelent meg és elmondja, hogy báró Sturmuzachi Eudotén osztrák képviselő Sturza román miniszterelnök rokona, a bukovinai nemzeti párt elnöke beszélgetett egy bukaresti újságíróval és annak a remé-nyének ad kifejezést, hogy Tisza akciója nyomán olyan olyan állapotok támadhatnak, melyekből az *önálló román állam* megalakulása remélhető. A „B. H.“ mai száma pe-dig jelenti, hogy két hírhedt román agitátor, illésfalvi Papp György és Lukács László lacfalusi oláh pap felhívást tegyen közzé, melyben a választókerületek román választói-nak megbízottait január 10-re Nagy-Sze-benbe hívja össze. Az értekezlet tárgya a Hieronymi által 1894-ben feloszlátot román nemzeti komitő visszaállítása.

Tisza vetése után nyomon van — az aratás ...

És keserű dühvel ronggyá tépi a cifra kalapot; kitörli az öklével a szemét és he-vesen folytatja:

— Menj... menj. Nincs egyebem. Menj vele sietve. Ne is merj erőfelé nézni. Fuss. Jaj, nem birom.

A cigányleány a mint kiódalog, a ka-punál visszafordul:

— Aztán mit mondjak, — ravasz te-kintettel vigyázva az asszonyra — mit mond-jak? Ha kérdezik, hogy hol kaptam ezeket a szép holmikát? Nem loptad?

— Nem... Én becsületes asszony vagyok... Asszony. Az uram a városon szolgál már két esztendeje, de nem jöhet vissza... mert nem akar vagy nem jöhet haza. Viheted... Tedd be a kaput.

... S maga is belép a házikó ajtaján. Bezárja, nekidől és hangos fuldoklás között sirja:

— S mondd meg, hogy mindent meg-vettem... úgy öltöztem fel... a mily-neket ő szeret a városon — s még se... még se... engemet szeret... az uram.

Petelei J.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

1905. évi istentiszteletek. A püspök megbízásából Kiss Albert lelkész összeál-lította az 1905. évi istentiszteletek rendjét, valamennyi vasárnapra és ünnepre. A belső templomokban minden lelkész tizenhárom-szor fog fungálni.

Félévi kollokviumok a főiskolán. Az első félévet bezáró félévi kollokviumok ma kezdődnek és bezárólag folyó hó 15-ig tartanak. A kollokviumok bevégeztével meg-kezdődnek a II. félévre való beiratkozások. A jövő félévben kezdik meg előadásait dr. Haendel Vilmos és dr. Kun Béla jog-akadémiai tanárok. Az előbbi tudvalevőleg betegsége akadályozta előadásai megtartásá-ban, utóbbit pedig az őszi egyházkerületi közgyűlés választotta meg.

A főiskola második féléve. A fő-iskola összes tanszakain ma reggel veszi kez-detét a második félévi szorgalomszak. Az akadémiai professzorok is ma kezdik meg a kollokviumok felvételét. A javító és pótló alapvizsgák határnapjait e héten tüzi ki a főiskolai igazgatóság.

VIDÉK.

Nagy tűz Dorogon. Tegnap este a Nánás felől érkező utasok beszélték, hogy Dorogon nagy tűz volt, amely nagyban ve-szélyeztette a Reich-féle malmot is. Hivata-los uton azonban semmi értesítés nem jött a tüzesetről.

Nemzetiségi képviselőjelölések. Déváról jelentik: A választási moz-galom megyeszerte megindult. Az oláh nemzetiségek már most is tel-jes erővel dolgoznak. Déván báró Szentkereszthy György szabadelvű-vel szemben a disszidensek gróf Thorockayt léptetik fel. Vajda-hunyadon a szabadelvű Török Béla főszolgabíró és dr. Bubicz oláh ügyvéddel állnak szemben. Dobrán Vlád Auréllal szemben Lázár László lép fel szabadelvű programmal — Hollaky Imre ellen az oláh dr. Papp János ügyvédet jelölik, míg Hát-szegeen báró Nopcsával szemben dr. Bontreszku a nemzetiségi jelölt.

A hol éhen hal a végrehajtó. A beszterce-naszódmegyei Kisdemeter nevű községnek jussa van arra, hogy lenéze mindazokat a nagy városokat, melyek óriási jövedelmeikkel képtelenek a gazdálkodásra s tömérék pótdadóval terhelik meg az állami adóval amugy is megterhelt közönséget. — Ebben a Kisdemeter nevű községben nem tudják, hogy mi a pótdadó. Annyira nem tudják, hogy a képviselőtestület legutóbb el-határozta, hogy öt esztendőre a község pénz-tára fizeti ki a lakosság egyenes állami adó-ját is. Egy község, a melyben nem lesz ke-resni valója a végrehajtónak.

Politika Hajdúvármegye hivatalaiban.

Debrecen, jan. 3.

Régi szokás az, hogy újévkor a hatóságok fejeit a tisztikarok üd-vözlük testületileg. Természetes, hogy ez az üdvözlés csupán a hi-vatalok együttműködésére vonat-kozhatik s a tisztelgések alatt poli-

tikai vonatkozású kijelentések nem fordulhatnak elő.

Igy volt ez ugy a városnál, mint a megyénél és sem Domahidy Elemér főispán, sem Kovács József polgármester beszédének szép har-móniáját nem zavarta meg kortes-hang. *Ellenben hangsúlyozta Kovács József polgármester, hogy Domahidy Elemér főispán igenis a városi ügye-ket sohasem nézte a politikai szem-üvegen keresztül s így hivatását kellőképen fogta fel. Ezt bizonyítja a főispánnak minden vonalon való népszerűsége.*

Ez alkalomból szívesen tesszük magunkévá a polgármester kijelen-tését s elismerjük, hogy Domahidy Elemér főispán soha sem lépte át azokat a határokat, amelyeken túl már az erőszakos pressió, izléstelen korteskedés vannak.

De azért mégis megbontotta a politika egy napra a vármegye-házán a békét.

Az alispán ugyanis tegnap nem vezette Domahidy Elemér főispán elé a megyei tisztikart, mert a vár-megyei közgyűlésen a főispán ellen szavaztak.

Igy aztán Veszprémy Zoltán főjegyző vezette a tisztviselőket a főispán elé s ő tartotta az üdvözlő beszédet is.

Ez történt ez új év első napján a vármegyházán, a melynek tiszt-viselői pedig okosan teszik, ha ebből a dologból semmi következtetést nem vonnak le az esetleges válasz-tásokra.

A VÁROSHÁZARÓL.

A szervező-bizottság ülése. Debrecen város szervező-bizottsága holnap, szer-dán délután 3 órától kezdődőleg ülést tart Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt a városháza kis termében.

Áthelyezések. Balogh Sándor köz-igazgatási gyakornokot a város főjegyzői hi-vatalába helyezték át a rendőrség bünyügi hivatalától, az ő helyére pedig Dudaházy Jenő közíg. gyakornokot nevezték ki a kihá-gási osztályhoz.

Stössel feladja Port-Arturt.

— Távirati tudósítás. —

Port-Artur ostroma érkezett utolsó állomásához. Az elmúlt éjjel a japánok felrobbantották a Sung-singsan-erőd mellvédjeit, miáltal az orosz helyőrség parancsnoka, Stössel tábornok utolsó reménye is összeomlott, hogy a várat tovább is megvédheti az ellenség ellen. Már most csak arról lehetett szó, hogy vagy valamennyien ott hálnak meg hősi halállal a vár romjai alatt, vagy pedig belátva a további küz-delem hiábavalóságát és céltalan-ságát, átadják a várat és ezáltal

Arcképes igazolványba

fényképek leggyorsab-ban és legizlésebben készülnek * * *

Némethi József

műtermében

Placz-u. 42.

megmentik, ami emberéletben még megmenthető.

Stössel tábornok ez utóbbira határozta magát. Hősiességéről, halálmegvetéséről számtalan bizonyítékát adta már a hosszú ostrom alatt, úgy ő maga, mint bátor katonái. A dicsőség osztályrésziül jutott neki oly mértékben, mint egyetlen orosz tábornoknak nem ebben a hosszú és véres háboruban.

Most már nem akar hiába vért ontani: földadja a várat. A déli órákban érkezett távirat, amely lapidáris rövidséggel hozza hírül, hogy Stössel Nogi tábornoknak levelet irt, amelyben tudtára adja, hogy kapitulálni akar. A távirat következőképpen hangzik:

London, január 2. A Reuter-ügynökségnek jelentik Tokióból, hogy Stössel tábornok, a várórség parancsnoka levelet irt Nogi japán generálisnak, az ostromló sereg főparancsnokának, a melyben értesíti, hogy hajlandó kapitulálni.

Berlin, jan. 3.

Bankkörökben elterjedt hír szerint Port-Arthur átadása már megtörtént.

Bécs, jan. 3.

Tokióból jelentik hivatalosan: Stössel tábornok kapituláló levelét a japán főparancsnok már tegnap este megkapta. A bécsi japán követség még nem kapott a kapitulációról táviratot, de kijelentették a követségnél, hogy ha való a vár feladása, úgy a japánok mindenesetre olyan feltételekkel fogadják el, a mely az oroszokra nézve nem lesz megsemmisítő. A vár védelmezőit a legnagyobb katonai tiszteletadásban részesítik, de arra kötelezik a helyőrséget, hogy a háboru tartamára a japánok által kitűzött helyen ellenőrzés mellett maradjanak, szóval a háboruban részt ne vegyenek s lefektetett romboló aknáikat megsemmisítsék.

Berlin, jan. 3.

A Lassan ügynökség jelenti: Stössel tábornok kapitulált, Port-Arthur elesett.

London, jan. 3.

Tokióból jelentik: Port-Arthur előtt az orosz és japán tisztek összejöttek, hogy Stössel levele alapján ama feltételeket állapítsák meg, melyek alapján a vár átadható a japánoknak. Stössel levelében kijelentette, miszerint belátja, hogy a további ellentállás hiábavaló s kizártnak tartja, hogy a várat tovább védelmezhesse. A várat tehát átadja a japánoknak. A japánok mikádóját Nogi az ostromló japán hadvezér táviratilag értesítette. A mikádó beleegyezett, hogy az őrségnak teljes katonai tiszteletet adjanak. Az oroszok fegyvereiknek megtartása mellett elvonulhatnak.

London, jan. 3.

Port-Arturnál az ellenségeskedés már megszűnt. Ma déli óta az erősség már a japánok hatalmá-

ban van. Erről hivatalos megerősítés is érkezett. A mikádó üdvözlő táviratot küldött Stösselnek, melyben elismerését fejezte ki kiváló katonai erényeért, a vár vitéz védelmezéseért. Stössel becsületszóra megígérte, hogy a háboru folyamán nem harcol a japánok ellen. Ennek ellenében a japánok megengedik, hogy Stössel hazatérjen Oroszországba.

SZÍNHÁZ.

Az emigráns. Sötét ut vezetett tegnap a színházhoz. Az utcákon bóbiskoltak, vagy egészen kialudtak a gázlámpák. Benn a színházban hasonló sötétség volt, álmos hangulat uralkodott a színpadon és nézőtérén egyaránt, bóbiskoltak, vagy aludtak a parkett rendes habituói. Rajtuk kívül különben is alig volt publikum a színházban. Itt-ott egy ember s bár megszokták a színpad sötétségét, még se tudtak eleget csodálkozni azon, hogy most az egyszer nagyon is sötét a színpad. A városban sokhelyen elaludt a gázlámpa, a színházban pedig csak pisláskolt. Soha nem nyert még nyilvánvalóbban beigazolást, hogy a viláosság mennyire hatással lehet a közönségre és a sötétség milyen mértékben lehangozhatja a publikumot, mint tegnap. Először esett meg, hogy majd sötétben maradt az egész színház, de álmos is volt a hangulat. Az emigráns hatásos jelenései se öntötték lelkesedést a közönségbe. Hozzájárult ehhez, hogy a mostanság uralkodó nagy hidegben be sem tudják fűteni a színházat. Nem lehet hát rajta csodálkozni, ha sötétben és hidegben hatástalan maradt a tegnapi előadás.

A januáriusi műsorterv szerint végre valahára sor kerül egy operára is. Az értékesebb, dalos előadások iránt áhító közönségnek alkalma nyílik ahhoz, hogy Verdi operájában: *Trobadour*-ban gyönyörködhesék. Igaz ugyan, hogy Trobadourt már októberben is ígérte a műsorterv, de hát indokolt akadály, számottevő szereplők betegsége hiusította meg a számítást. Most azonban, — hogy ez az akadály megszűnt — reméljük, hogy fokozott ambícióval készül rá az erre hivatott személyzet s a debreceni közönség várakozásában nem fog csalódni.

Színházi hírek. Ma, kedden kerül színre Planquette Róbert 3 felvonásos operettje „A kornevillei harangok”. Az operett főbb szerepeit Sugár Aranka, Krémerné Lili, Mezei Andor, Karacs Imre, Krémer Jenő, Szilágyi Aladár és Virágháty Lajos játsszák. Csütörtökön Meyer Förster Vilmos 5 felvonásos színműve a „Heidelbergi diákélet” kerül színre. A színház legközelebbi ujdonsága a „Berni Róza” című színmű lesz. Vasárnap este lesz a premierje. A címszerepet Jeszenszky né fogja játszani.

Himfi dalai. Berczik Árpád poétikus vigjátékával nyitotta meg színtársulatunk az új esztendő. Az erkölcsi sikerben gazdag drámai személyzettel, a tőle remélhető újabb sikerrel akarta az igazgató Thália hajlékában megnyitni az előadások sorát. Ámde ez a jószándék hajótörést szenvedett. Az előadás nivója messze mögötte maradt a drámai személyzettől megszokott előadásoknak, sőt a második felvonással megtörtént az a szokatlan dolog, hogy be sem fejezték, készültséggel visszavezethető okok miatt

előbb lebocsátották a függőnyt, mint ahogy azt a szerző előírta. Palágyi Lajos, a ki egész lelkesedéssel, ambícióval játszott, hangos kifakadással hagyta ott a színpadot. Rajta kívül eső okok miatt nem tudta végig játszani szerepét. A készültséggel párosultak a szereposztás tévedései is. A nagyszony szerepe például, művészi készség és egyéni rátermettség révén is múltóbban eshetett volna Arday Idára. A rendezésben hasonlóan konstatálhattunk tévedéseket. Hiszen, hogy többet ne említsünk, erősen a valószínűség rovására esett a második felvonás szobadiszlere, a mely csak a közönség szeme előtt, tehát a színpadot betölthető három oldalon nem kevesebb, mint tizenkét oldalról állott. Ilyen szoba ma nincs egyetlen nemesi portán sem, nemhogy a Kisfaludy Sándor idejében lett volna. Mindezek a tévedések ezuttal csak rikitóbbakká lettek, mert a drámai előadások során a legtöbb esetben gondosságot, sok és díszes figyelmet, több és nagyobb készültséget találtunk. Berczik Árpád poétikus vigjátéka pedig megérdemelte volna, hogy semmivel se maradjon mögötte más, idegen levegőjű drámai előadásoknak.

Gerolsteini nagyhercegnő. A modern operettirodalom termékei nem nyújtanak olyan bőséges anyagot, hogy azokkal a repertoír kívánatos változatosságát elősegíthetné az igazgatóság. Csak helyeselni tudjuk tehát, ha a régi jó operettek értékesbbjeinek felelevenítésével segítnek a helyzeten. Így jutunk most is a Gerolsteini nagyhercegnő reprizéhez, amely kétségtelenül érdeklődést ébreszt a közönségben. Évek hosszú sora óta, sőt már néhány cikluson keresztül egyetlen igazgatónak sem jutott eszébe, hogy a pompás, melódikus, fülbemászó zenéjével és pajos librettójával egyaránt ható operettet felelevenítse. Ez az érdem a Makó Lajosé, aki megtalálja majd az elismerést a közönség érdeklődésében.

A Színházi Ujság minden előadás szövegét és színlapját, azonkívül a legérdekesebb színházi híreket is közli. Egyes szám ára három krajcár.

UJDONSÁGOK.

Választási mozgalmak
Debrecenben.

Debrecen, jan. 3.

A képviselőválasztások szele erősen fujdogál. A választó polgárok az idén minden jel szerint felfokozott hideg télen gyakorolhatják alkotmányos jogaikat.

Törvényen kívüli állapotba jutott az ország, a legtöbb helyen pedig éppen a téli választással válságos szituációba a választópolgárság. De a küzdelmeket legyőzi, a fagyos rögöt elsimitja előlük az a lelkesedés, amelylyel most az urnák elé járulnak, hogy ítéletet mondjanak Tisza István politikája felett.

Debrecenben is megmozdultak a pártok. A függetlenségi párt az első kerületben Thaly Kálmánt, a másodikban Bakonyi Sámuel jeleli. A szabadelvű párt a második kerületben München Aurélt, a har-

RIZLING EGY LITER CSANAK JÓZSEF
80 FILLÉR FÜSZER és OSEMEGE
ÜZLETÉBEN.

madikban újra Dobiecki Sándort jelöli, aki ezuttal az új párt jelöltjével is felveszi a harcot.

Jól informált körökből vesszük a hírt, hogy az új párt jelöltje itt nem Degenfeld József gróf lesz, mert a volt főispánt maga báró Bánky Dezső más választókerületnek szánta, hanem Szabó Kálmán, a kereskedelmi és iparkamara elnöke. A hivatalos jelölés különben már a köznapokban megtörténik.

A Debreceni Újság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprocht-palota, az udvarban földszint. Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szerkesztési és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Újság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* Személyi hír. Báró Luzsénszky György ezredes, honvédelmi miniszteriumi osztályfőnök tegnap Debrecenben időzött.

* Új hadnagyok. A helybeli cs. és kir. 39. gyalogezred tiszt-helyettesei közül hadnagyokká lettek Liebhardt Kálmán és Majorkovics Elemér, a kik mint önkéntesek is kitüntetéssel tették le a vizsgát.

* A Vöröskereszt-egylet táncmulatsága. A Vörös-Kereszt-Egylet január hó 14-én rendezendő táncmulatsága rendezőségbe 50 tagot választottak Debrecen város előkelő s tánc kedvelő fiataliságából. A Bika szálloda dísztermében rendezendő táncmulatságra a meghívókat már a napokban ki fogják bocsátani.

* Munkácsy hangversenye. — Munkácsy János, a fiatal hegedűművész és P. Nagy Zoltán zenedei tanár zongoraművész vasárnapi hangversenye iránt általános érdeklődést tanusít a közönség s minden jel arra mutat, hogy január 8-án egészen megtelik a Bika szálloda díszterme előkelő közönséggel. A művészi hangversenyre különben ma már kibocsátják a jegyeket is, amelyek ma déltől kezdve ifju Csáthy Ferenc egyháztéri könyvkereskedésében lesznek kaphatók.

* Haranghy képei Szentpétervárott. Haranghy György, a jeles debreceni amatőr-fényképész a napokban nagyobb fényképkollekciót küldött ki a szentpétervári amatőrkiállításra. A Marseilleben folyó nemzetközi tárlatra tudvalevően szintén küldött nyolc képet Haranghy.

* Eljegyzés. Arvay Géza dr. kir. aljárásbíró újév első napján eljegyezte Tóth Béla gyógyszerésznek és nejének Göttl Irmának műveltlekü leányát, Irmuskát. Az egymásra talált szívek boldogsága ne muljék el soha!

* Gazdagodunk. Nem mi, az egyesek, hanem mindnyájunk összessége, az állam. Ezt az örömhírt közölheti ez ország boldog kívánságokkal agyonhalmozott boldogtalan magyarjainak az állami számvevőszék. Az igaz, hogy ezt az örömdetes tényt nem a jelen pillanatra állapította meg a pontos és lelkiismeretes hivatal — ez különben tulságosan szigorú kívánság is volna, amikor alig néhány órája záródott le az 1904-es esztendő — hanem éppen egy évvel ezelőttre, 1903-ra. A kimutatás szerint a helyzet az, hogy abban az évben csekélyke 47.337 millió koronával

gyarapodott az állam vagyona, a mely kis pluszszal a közvagyon éppen 1.672.689 millióra szaporodott. Akkor, vagyis 1903. végén. Hogy miképpen állunk most, ezt, mint már fönnebb szó volt róla, nem tudjuk még. De bizony kíváncsatos volna, hogy közvagyonosodásunknak ez a növekedése állandó jelleget öltön. Mert hát az 1903-iki vagyoni állapottal szemben jócskán el vagyunk látva adóssággal is. A passziva vagy háromszorosa az aktívának, s teljes összegében 4.667.977 korona. Ugyancsak a pontos állami számvevőszéki hivatal megállapítása szerint.

* A Vöröskereszt-Egylet ma délután 3 órakor Simonffy Imre kir. tanácsos elnöklété alatt ülést tart, a melyen a január hó 8-án tartandó közgyűlés tárgysorozatát készítik elő.

* 1905 a naptárban. A most közönségesen kezdődő esztendő a keresztény időszámítás szerint az 1905-ik, a világ teremtése óta a 7776-ik. Az uralkodó bolygó ez évben a nap. Megemlítésre méltó, hogy két hold és két napfogyatkozás lesz ez évfolyamán és pedig: február 19-én részleges holdfogyatkozás, a mely nálunk is látható lesz; március 6-án gyűrűs napfogyatkozás, nálunk nem látható; augusztus 15-én részleges holdfogyatkozás, a mely részben nálunk is látható és augusztus 30-án teljes napfogyatkozás, mely nálunk csak mint részleges lesz látható. A táncolni, mulatni vágyóknak meghozza az év az örömet, a mennyiben a farsang nagyon is hosszú lesz: január hó 6-tól március 7-ig, tehát 60 napig tart. Igen kiesik a Husvét ünnepe, április 23. és 24-re. Május hónapját, 29-én, 30-án és 31-én a keresztjáró napok fejezik be. Pünkösöd június 11 és 12-én, Urnapja június 22-én lesz; Szent István király napja pedig vasárnapra esik. Karácsonykor három napos ünnepet ültünk, a mennyiben Karácsony hétfő és kedden lesz.

* Székely cselédek Debrecenben. A székelytársaság buzgólkodása folytán tegnap érkezett meg Debrecenbe a székely cselédek második csoportja s a legnagyobb transzport, a 3-ik csoport ma fog megérkezni, kik természetesen mind Debrecenben lesznek elhelyezve.

* Elgázolt asszony. Tegnap Kányási István kocsis a Bádogos-és Piacz-utca sarkán szekerével elütötte Nagy Sándorné Kut-utcai lakost. Az elgázolt asszonyt dr. Kerekes Lipót orvos részesítette az első segélyben. Nagynét súlyos sérülésével fia lakásán ápolják. Kányási ellen megindították az eljárást.

* Tolvaj cigányasszonyok. Két cigány asszonyt kísérték tegnap a rendőrségre. — Mind a kettő a Rostás családból való, amely család híres arról, hogy a legtöbbje büntetve volt már. — A két cigányasszony Rostás Liza és Anna a külső-vásártéren sajtot loptak, e miatt fogták el őket. Mind a kettőt lezárták. A büntetésük kitöltése után eltoloncolják.

* A hideg. A harmad nap óta tartó rettenetesen hideg időjárásnak természetesen sok kellemetlen, káros következménye van. Tegnap több helyről nyertünk értesítést arról, hogy a baromfiudvarokban valósággal pusztítást vitt véghez a fagyos szél. A téglavetőtelepen négy helyen fegyott meg egy-egy ló. Az már egészen közönségesé vált tegnap, hogy egy-két embernek keze-lába megfagyott. — A főiskola egyik jeles professzora úgy nyilatkozott tegnap, hogy a zord időjárást egy észak felől jött hideg légáramlás okozta s ez az idő, épen mert abnormis, rövid ideig tart.

* Kivándorlás H.-Böszörményből. Már nemcsak H.-Dorogról vándorolnak ki tömegesen, hanem a vármegye többi részéből is. Megtörtént az a csudálatos dolog tegnap, hogy H.-Böszörményből is 5 ember folyamodott utlevélért Amerikába.

* Belépések a Zion-egyletbe. A Zion debreceni betegsegélyző egylet vezetősége ezennel közhírré teszi, hogy mindazoknak, kik az egylet kötelékbe való belépésüket folyó hó 15-ig az elnökségnél bejelentik, a megállapított 6 korona felvételi díj elengedtetik. Felvételi ív, alapszabály és esetleges bővebb felvilágosítás kapható az egyleti irodában (Piac-u. 63. sz. földszint.) Nyitva naponta, délután 6—7 óráig. Az előjáróság.

* Megfagyott ember. A hirtelen beállott hidegnek ma már áldozata van. Iván Mihály ondódi vőfély tegnap hívogatta a vendégeket Debrecenben egyik hajduszoboszlói mulatságra. Mindenütt kinálgatták a vőfélyt és Iván ma hajnalban alaposan berugva indult el a szoboszlói országúton. Alig haladt pár száz méternyire az úton, a hideg megdermesztette a lábát; leült a szerencsétlen ember a földre és ma reggel megfagyva, holtan találták az országúton. Beszállították a közkórház halottas házába. Négy árvát hagyott hátra.

* Tegnap hallottak. Az anyakönyvi hivatalhoz tegnap a következő halálozásokat jelentették be: özv. Kovács Jánosné ref. 85 éves, Ványi Zsigmond ref. 4 napos, Varga Imre r. kath. 8 hánapos, Szegedi Róza ref. 9 éves.

* A tizedik gyógyszerár felállítását tudvalevőleg azon az alapon engedélyezte a miniszter, hogy a Homokkert nagy lakótömege közelebb érhesse gyógyszerárt. Az engedélyezés után az engedményes gyógyszerész Várad-utcán, tehát benn a városban akarta felállítani a gyógyszerárt. Ezt a szándékot azonban meghiusította egy deputáció, amelyet München Aurél képviselő vezetett a miniszter elé. A tisztelgés eredménye a miniszter újabb rendelkezése lett, amelylyel határozottan kimondta, hogy a tizedik gyógyszerár csakis a Homokkertben állítható fel.

* A Margit-fürdő csővezetéke a nagy hidegben befagyott. Megteszik ugyan a kísérletet, hogy segítsenek a bajon, de ha ez nem sikerülne, három-négy napig délelőtt csupán a férfiak, délután pedig csak a nők használhatják a gőzfürdőt.

* Elveszett. Viner Menyhért Tizenhárom város-utca 31. sz. alatti lakos tegnap elvesztette pénztárcáját, melyben egy darab 20 koronás és egy darab tizkoronás bankjegy volt. Hasonló baleset érte Veres József csizmadia tanoncot, aki valószínűleg a Csapó-utcán egy fehér zsebkendőben bekötött huszonnégy koronát veszített el. A becsületes megtalálók jutalomban részesülnek, ha a pénzt a bűnügyi osztályhoz beszállítják.

* Százezer korona háziipari cikkek vásárlására. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter a miniszteri tanács határozatából százezer koronás alapot kreál háziipari tárgyak vételére és raktározására. A miniszter erről az elhatározásáról a következőkben értesíti a vármegyei gazdasági egyesületeket: A mezőgazdasági munkásnép között a tél folyamán előreláthatólag beálló nagyobb

munka- és keresethiány csökkentésére kiváló eszközül kínálkozik a gazdasági háziipar, mely foglalkozás alatt az egyszerű kosárkötés, szalma-, sásfonó seprűkötés és faragási tárgyak háziipar utján való előállítását értem, a mely munkával csaknem kizárólag a munkásnép legszegényebb rétege foglalkozik. A mezőgazdasági munkásnép ilyen irányu foglalkoztatására kész vagyok megfelelő összeget rendelkezésre bocsátani, hogy az összegből a nagy tél folyamán a vármegye minden területén háziiparral foglalkozó munkásoktól a fogyasztásban nagyban keresett háziipari cikkek rendeltessenek meg. A megrendelt tárgyak a munkásoktól hetenkint fizetve vétetnek át és értékesítésükig raktározva biztosítottatnának. A megrendeléskor minták adandók, melyekről gondoskodom, a beváltásnál ellenőrizendő, hogy a tárgyak a mintáknak és kívánt minőségnek megfelelőek-e? A megrendelés, beváltás és raktározás iparkamarák és szövethuzatok, vármegyei gazdasági egyesületek, esetleg községi elöljáróságok utján történhet. Ha a készült cikkek helybeli szükségletet nem képeznek, azok értékesítéséről vállalat utján fogok gondoskodni. Az értékesítés után befolyt összeg az államnak visszafizettetnek. Súlyt helyezek arra, hogy csakis a fent megjelölt gazdasági háziipari ágakból és csak is tényleg háziiparral foglalkozó mezőgazdasági munkásoktól rendeltessenek meg a tárgyak és január, február, március hónapokban készíthetők. A miniszter leiratának figyelembe vételével javaslatot kér, hogy mely községekben, milyen cikkekkel, mennyi megrendelés volna eszközölhető és milyen összegre volna az akció keresztülvitelénél szükség.

* Italmérési engedély elvonása. Lukács László pénzügyminiszter az italmérést gyakorló adó rosszul fizetők italmérési engedélyének bevonása dolgában a pénzügyigazgatóságokhoz legutóbbi rendeletet intézett. *Ebben kimondja, hogy italmérési engedélylyel bíró oly egyénektől, akik adótartozásukat, illetve az italmérési üzlet után kivetett kereseti adójukat több éven át nem fizetik és akiktől ezek az adótartozások a rendes végrehajtások utján sem hajthatók be, az italmérési engedély elvonandó.* A pénzügyminiszternek ezt a rendeletét a pénzügyigazgatóságok a maguk részéről súlyos klauzulával látták el, arról értesítve a feleket, hogy „*összes adótartozásukat tizennégy nap alatt az italmérési engedélynek különbeni bevonása terhe mellett befizessék.*” A pénzügyigazgatóságoknak ezt a tulbuzgóságát nem lehet nagy örömmel fogadni, mivel a pénzügyminiszternél is erélyesebb eszközökkel akarják megnyomortani a szegény embert.

* Itéletidő. Új esztendővel itéletidő szakadt a földre. Óriási szél és hóviharok pusztítanak mindenfelé, a külföldön és nálunk is. Elmult egy esztendő a maga viharával, vad zivatarával, ezer bajával ime az idő rémségesen fujja hozzá a végső akkordot, amely zug, zeng, sikoltoz, harsog, dörög a fülünkbe. Ezzel a földrengető zengéssel, ezzel a sivár preludiummal kezdődik az újév, amelyre ugyanis elég vihar maradt örökül az elmúlt esztendőről. Uáviratok hozzák szanaszét a hirt a kontinens minden tájáról, sőt a kontinens tulról is, hogy kavargó fölöttük

a világ. Egyes országok között jórészt már meg is szakította az összeköttetést a romboló vihar. A telefon és táviró vezetéseket leverte megtépte, a vonatok utjába torlaszokat emelt, sok helyen szerencsétlenségeket okozott, háztetőket sodort le, épületeket rongált meg. Átsüvitett a rémséges vihar. Belezugett az egész város, a bérpaloták közt pokoli táncot járt a szél. Döngötte a kapukat, megzörgette az ablakokat, fölkaavarta, megforgatta, a levegőbe ragadta az utca porát, az utcséli fákat hajtogatta, az utcán járókat átölelte, vitte előre, hátra, megállásra kényszerítette, vagy megkergette, végigdübörgött a házfeleken, kiragadta a kéményeken kiszálló füstből a szikrát, lángalobbantotta és a kéménykürtöket kigyújtotta. Az idő szóval rettenetes kedvében volt.

* A táviratok feladásának egyszerűsítése. Reitzer Lipót gyáros a szegedi kereskedelmi és iparkamarához beadványt intézett, melyben a táviratok feladása terén több célszerű újítást javasol. Oly távirati űrlapokat kellene forgalomba hozni, melyen a jelenlegi postafuvarlevelekhez hasonlóan az alapdíj, tehát a 60 filléres bélyeg már nyomtatva lenne. A táviratok feladása oly módon is történhessék, mint az egyszerű leveleknél szokás. Ilyen távirati űrlapokkal a mozgóposta is legyen látva.

* Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Uffalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

* Az angol királynő szálloda fényes éttermében minden este zeneestély. A zeneestélyeken Rácz Károly és a Magyar Testvérek zenekara felváltva játszanak.

* Bál keztyűk, logezók, crepe de chine, moulin depoi, liberty, selyem, bársony és plüsch, plissé fodrok minden színben, 15 és 25 cm. szélességben, legolcsóbban szerezhetők be Bartha Kálmán főtéri üzletében, városház-épület.

* Kedélyerítő, tréfás (Jux) tárgyak, ékszerke, tréfás tombolanyeremények Mentze Henrik ujdonságok áruházában.

* Gyenge, görvolykóros, vérszegény, tüdőbajra hajlandó gyermekoknak legjobban ajánlható a Mihalovits-féle iztelen osukamájolaj, melyet, miután sem kellemetlen szaga, sem kellemetlen íze nincsen, szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható Mihalovits J. gyógyszerházában, Debrecenben.

Mindenféle

gyorsan, izlésesen és olcsón

kiállít a

Debreceni Ujság

nyomdája,

Lamprecht-palota 42.

A homok-kerti ref. olvasóegylet estélye.

Debrecen, jan. 2.

Az óvoda gyönyörűen díszített termében bucsuztatták az ó-esztendőt és üdvözölték az új esztendőt az olvasó egylet tagjai családjaik és meghívott vendégeikkel együtt. Ez a táncol egybekötött anyagilag és erkölcsileg is kitűnően sikerült szilveszteri ünnepély csak a reggeli órákban végződött. A tánchoz a zenét egyik jóhírű zenekar szolgáltatta kitartóan és a közönség megelégedésére. A példás rend, a termékeldíszítése a figyelmes rendezőség érdeme.

Asszonyok: Özv. Kurucz Sándorné H.-Bagos), Kurucz Lajosné, Balajthi Elekné, özv. Megyeri Dánielné, Pávai Györgyné, Szabó Jánosné, Nacziniczky Elekné, Plezsár Pálné, Szabó Józsefné, Eles Sándorné, Jeszko Mihályné, ifj. Pesti Jánosné, Püspöki Józsefné, Lukács Mihályné, Körössy Jánosné,

özv. Dér Istvánné, Hegedüs Jánosné, özv. Banzsi Bálintné, Pál Jánosné, Magyar Lajosné, Alföldi Józsefné, Magyar Gáborné, Kövér Gyuláné, ifj. Deák Ferencné, Hubanek Lajosné, Fábian Péterné, Tóth Istvánné, Kereszturi Gáborné, özv. Tökés Lajosné, Kenderessy Gáborné, Hirippi Józsefné, özv. Prázsánszki Károlyné, Szász Istvánné, Végh Sándorné, Bujdosó Andrásné, Balogh Gy.-né, Hantz Mátyásné, Csányi Ferencné, Balla Jánosné, Harbács Antalné, Tordai Gáborné, Elek Sándorné, Kozma Péterné, Szabó Albertné, Horváth Józsefné, Balogh Józsefné, Papp Mihályné, Sóvágó Józsefné, Regőczy Józsefné, Dézsi Jánosné, Kiss Józsefné, Balogh Ferenczné, Kiss Sándorné, Szilágyi Jánosné, özv. Erdős Karolina, Vértessy Andrásné stb.

Leányok: Deák Mariska, Nacziniczky Ilonka, Eles nővérek, Jeszko Irma, Daróczy Gizella, Takács Erzsike, Szőke Mariska, Lukács Juliska, Deli Juliska, Pál Juliska, Banzsi Erzsike, Thuresányi nővérek, Magyar Juliska, Alföldi nővérek, Mike Juliska, Oláh Jolán, Fábian Erzsike, Kovács nővérek, Szunyogh Amália, Kramacsák Róza, Prázsánszki Juliska, Balogh Juliska, Kaszás Julianna, Gulyás Erzsike, Elek Mariska, Kozma Mariska, Horváth nővérek, Nagy Erzsike, Právna Juliska, Bujdosó nővérek, Balogh Sárka, Dézsi nővérek, Kiss Esztko, Erdős Mariska stb.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, jan. 3. Ő felsége a király tegnap este Budapestre érkezett s esütörtökön utazik vissza Bécsbe.

Az ellenzék és a trónbeszéd.

Budapest, január 3. Az ellenzéki pártok vezérbizottsága ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a királyi trónbeszéd meghallgatására az ellenzék testületileg megy fel a várba, mivel értesültek arról, hogy a képviselőket Perczel Dezső akarja vezetni. Elhatározták, hogy valamelyik ellenzéki pártkörben gyülekeznek s onnan külön vonulnak föl a várba.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, jan. 3. A Ház holnapi ülésén bejelentik, hogy a Házat feloszlatják.

Az új osztrák minisztereinek eskütétele.

Bécs, január 2. Ő felsége ma délelőtt eskette fel báró Gautsch-ot, az ujonnan kinevezett miniszterelnököt. Az ünnepies szertartáson gróf Goluchowski külügyminiszter és Gudenus báró főkamrás vettek részt. Az eskümintát báró Villani miniszteri tanácsos olvasta fel.

Az ellenzéki pártok egyesülése.

Budapest, jan. 3. Apponyi Albert gróf állásfoglalása ma fog eldőlni.

Budapest, jan. 3. Ma délután valamennyi ellenzéki párt értekezletet tart, a melyen döntenek az Apponyi- és Szederkényi párt fuziója ügyében is. A házfelosztás bejelentésénél felszólalnak a pártvezérek s kifejtik a választások törvénytelenységét.

A macedón forrongás.

Konstantinápoly, január 2. Hír szerint a skutári vilajetben Feri basa hadosztály-
tábornokot az úszkubi vilajetben Szeifulla
basa hadosztálytábornokot, a monasztiri vi-
lajetben pedig Fadi basa hadosztálytábornok-
kat bízták meg a bandák uralma ellen való
eljárás vezetésével.

A kereskedelmi szerződések.

Bécs, jan. 3. A megbizottak holnap
folytatják a kereskedelmi szerződés tárgya-
lásait. Kétségtelen, hogy a megegyezés most
már létre jön.

A görög kormányválság.

Athén, január 2. A király a kamarai el-
nök tiltakozását átadta a miniszterelnöknek.
A királyt a rendkívüli eljárás elkedvetleni-
tette, mert az a felirat átadása az etikette
szabályainak sem felel meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gondnokság. A nagyváradi kir. tör-
vényszék Reich Kálmán debreceni születésű,
izr. vallású 51 éves magánzót tékozlás miatt
gondnokság alá helyezte.

§ Szünet a törvényszéken. A kir.
büntetőtörvényszék tanácsai szerencsésen le-
pergették a december során felgyült restan-
ciákat s az igazán terhes munka után néhány
napi pihenőt élveznek. Ezen s a most kö-
vetkező héten egyáltalán nem tart büntető
főtárgyalást a törvényszék. Január 15-ig leg-
főleg a vádtanács ülészik s néhány ügy
főtárgyalásának készítik elő.

§ Az ipari baleset és a Kuria.
(Fővárosi tudósítónktól.) Ipari bal-
esetből folyó kártérítési pörben ér-
dekes elvi jelentőségű ítéletet hozott
a Kuria. Az a munkaadó — így
szól az indokolás — aki munkásai-
nak csak oly módon ad alkalmat a
kiképzésre, hogy a munkás részéről
elsajátított veszélyes módszer a mun-
kás testi épségére veszélyt hozó is
lehet és ilyen munkást kellő föl-
ügyelet nélkül a veszélyes munkára
alkalmaz, nem hivatkozhatik a mun-
kás gondatlanságára, hanem kártér-
ítésre köteles a munkás haláláig, en-
nek odaitélésénél nem számíthat az,
hogy munkás a baleset bekövet-
kezése nélkül esetleg aggkorában
amugy is mánkaképtelenné válha-
tott volna, mert ennek az eshető-
ségnek kezdete és határa az emberi
számítás körén kívül esik.

**§ Hatóság-e az államvasutak igaz-
gatósága?** (Fővárosi tudósítónktól.) Ezzel
a kérdéssel foglalkozott most a budapesti
királyi ítélőtábla. Kovács József vádlott a
magyar államvasutak egyik hivatalnokát,
Tóth Kálmánt azzal vádolta, hogy a felekkel
gorombáskodik és az ő leveleit csak két 34
filléres dohányért vol hajlandó kiadni. Az
igazgatóság az illető hivatalnok ellen meg-
indította a fegyelmi eljárást s minthogy a
Kovács állítása teljesen valótlannak bizo-
nyult büntető eljárásra terelték a dolgot és
a királyi ítélőtábla Kovácsot nyilvános rá-
galmazás miatt száz korona pénzbüntetésre
ítélte a következő érdekes indokolással:

A királyi törvényszék helyesen minősí-
tette a vádlott cselekményét nyilvános rá-
galmazásnak. A vádlott Tóth Kálmánt bü-
ntethető cselekmény elkövetésével vádolta a
máv. igazgatósága előtt. Igaz, hogy az állam-
vasutak igazgatóságának az egyes állampol-
gárokkal szemben csak gondozó tevékenysége
van és azok ellen kényszerítőleg nem léphet

fel, ez okból tehát az állampolgárokkal
szemben „hatóság” jellegével nem bír, más-
résről azonban kétségtelen az is, hogy a
büntetőtörvénykönyv 260. §-ban megha-
tározott vétség alkotó elemét a többi kö-
zött az is képezi, hogy a vád oly hatóság
előtt terjesztessék elő, mely az államva-
suti tisztviselők személyi és gazdasági
ügyeit intézi, alkalmaztatásuknak helyét és
szolgálatuknak körét meghatározza, intéz-
kedik a hivatalnokok által elkövetett
szolgálati mulasztások megtorlása iránt.
Önkényt folyik ebből az, hogy államvas-
utak igazgatósága a felügyeleti hatásköre
alá tartozó hivatalnokok ellen tett feljelen-
tések tárgyában intézkedésre jogosítva van
és ez okból az államvasuti hivatalnokkal
szemben oly hatóságnak tekintendő, mely a
büntető törvénykönyv 260. §-ának oltalmá-
ban részesül és amennyiben bizonyos az,
hogy Tóth Kálmán ellen emelt vád való-
diság esetén fegyelmi uton büntethető cse-
lekményt képez, a törvényszék minősítését
helyesnek kellett felismerni.

§ Obstrukció a plébános ellen.

(Fővárosi tudósítónktól.) Balló Márton sin-
falvai gazdaember mintegy tizenkét társával
elhatározta, hogy a római katolikus templom-
ban az istentisztelet tartását mindaddig meg-
akadályozzák, míg a plébános ellen tett pan-
aszukat el nem intézik. Ezen elhatározásuk
folytán 1903. évi november hó 8-án délután
2—3 óra között elmentek a sinfalvi római
katolikus templom elé s midőn a harangozó
mint templomszolga megjelent, hogy a tem-
plomot kinyissa és a délutáni istentiszteletre
beharangozzon, Ballók megtámadták és tőle
a kulcsot elakarták venni. A szolga erre a
templomajtó zárjába már bedugott kulcsot
kirántotta s azt keze közé szorította. Ballók
azonban a harangozó kezét megragadták és
a kulcsot erőszakkal elvették tőle. Innen
egyenesen Tordára mentek és ott átadták a
kulcsot a római katolikus esperesnek, így
természetesen megakadályozták, hogy Sin-
falván megtarthassák a délutáni istentisz-
teletet. A tordai királyi járásbíróság Balló
Márton és társait személyes szabadság meg-
sértése miatt egyenkénti egy-egy heti fog-
házra ítélte. A törvényszék vallás elleni
vétségben mondotta ki bűnösöknek a vád-
lottakat és a büntetést két heti fogházra
emelte föl. A királyi Kuria most a vádlottak
büntetését egyenként három napi fogházra
szállította le.

KÖZGAZDASÁG.**Gabona-tőzsde.**

	50 kilogrammonkint	K.-tól	10.45 K-ig.
Buza, tiszavidéki	10.—	"	10.35 "
" pestvidéki	10.—	"	10.30 "
" bánási	09.90	"	10.30 "
Rózsa	7.60	"	7.75 "
Árpa, takarmány	7.20	"	7.40 "
Zab	7.05	"	7.30 "
Tengeri, belföldi	7.90	"	8.05 "
Repce káposzta	—	"	— "

Budapesti sertésvásár.

(A kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelen-
tése 1904. dec. 30-án.) Jegyzések: Magyar elsőrendű
öreg nehéz, páronként 400 kilogrammon felüli súlyban
106 fillértől 108 fillérig, öreg közép páronként 300—400
klgr. — Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon
felüli súlyban 112—113 fillérig. Fiatal közép páronként
251—280 kgr. súlyban 110—111 fillérig. Fiatal könnyű
250 klgr. súlyban 109—110 fillérig.

CSARNOK.**Anica.**

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Borrai Géza vakmerő fellépése fölhábo-
ritotta Anicát. Közbelépett.

— Megtiltom, hogy édes anyámat aka-
rata ellen ingerelje. Ön maga mondta, hogy
édes anyám jogait jött el gyakorolni. Ebben
gyámkodásra semmi szükség nincs. Én ma-
gam pedig érzek anyyi erőt magamban, hogy
segítségére lehessenek.

— Mit akar ezzel mondani?

— Azt, hogy az ön jelenléte felesleges.

— Nem ezen a véleményén van az
édes anyja — válaszolta ingerültebb hangon
Borrai.

— Ön maga is jól tudja, hiszen hang-
súlyozta is, hogy itt én vagyok az úr. Ez a
palota az enyém. Itt én parancsolok. Itt csak
annak van helye, a kit én elfogadok, vagy
legalább megtűrök. Önt az utóbbihoz sem
akarom sorozni.

Az Anica édes anyjának, a ki néhány
perc alatt a legnagyobb izgalmakat élte át,
végtelenül jól estek Anica határozott szavai.
Most már jól látott. Tisztában volt azzal,
hogy Borrai mindent a maga javára akart
kiaknázni. Ő csak eszköz volt a kezében.
Ki akarta a helyzetet aknázni, de a maga
javára. Már látta, meggyőződött arról, hogy
Borrai Géza itt a maga kezére játszott és ő
vagyont Anica kezével együtt magának sze-
retné biztosítani. De megszületett az ő lel-
kében a gyors elhatározása annak is, hogy
ezt a szándékát nemcsak nem segíti elő, de
sőt meghiúsítja.

Borrai látta, hogy itt már erősebb
eszközhöz kell fordulni és ingerülten beszélt
arról, hogy Anica fellépésének csak az a
célja, hogy őt eltávolítsa, mert így védtelen
és gyámoltó nélkül maradt édes anyjával
annál könnyebben elbánhat. Volt is hatása
a beszédnek. Az Anica anyja lelkében aggo-
dalom támadt. Hátha igaza van ennek az
embernek. Nem bírt, nem tudott határozni.
Kétkedése könnyeket esalt a szeméibe.
Nem tudta mit tegyen. Nem mert a Borrai
álláspontjára helyezni és nem tudott a leányá-
ellen fellépni.

Ebben az izgatott állapotban, a lelkét
szívét megremegtető jelenés hatása alatt
szólt meg újra Anica:

— Hazudik ez az ember, hazudik...

Az én szívem megszólalt, én már nem
tudom megtagadni az édes anyámat. Nem
kaptam tőle soha semmit, de remélhetem
az ő igaz szeretetét. Ezt a szeretetet előle-
gezem én neki s ezt pecsételem meg az első
csókkal.

Anica odalépett az édes anyjához, át-
ölelte és megcsókolta.

Végtelennek tetsző gyönyörűség érzete
futott át a szegény asszony szíven... At-
szellemülten omlott a leánya karjaiba, ereje
elhagyta, hálásan tekintett fel gyermekére s
ajkairól elhalóan szálltak el a szavak:

— Én édes, drága, egyetlen gyerme-
kem. A te csókok mindenről meggyőzött...
Szerstlek!... Nagyon szeretlek.

(Folyt. köv.)

Boldog új évet

kíván a n. é. közönségnek, a t. rend-
őrségnek, sajtónak, jóakaróinak és
jóbarátainak

Angelotti Vilmos

az I. debreceni mulató igazgatója.

Dr. Rózsa Ignác

egyetemes orvostudor

az emésztőszervek betegségeinek
szakorvosa.

Nyáron fürdőorvos Kajtásbadban.

RENDEL piac-utca 32. Szedték ház 8—10-ig
délután 2—4-ig.

CSANAK JÓZSEF

fűszer-, osemege-, bor-,
ásványviz-, tea-és rum-
kereskedése Debrecen

Állandó nagy készlet minden szakmájába vágó
árúkból, csakis első minőségben, előnyös árak mellett.

Assam, Peccóvirág,
Narancs, Mandarin,
Karaván, Kintuck,
Souchong és Ceilon

Eredeti és saját töl-
tésű jamaika,
ananász, cuba és
brazilliai

Valódi francia
Hemessy, Cur-
lier, Tricoche,
Martell és Magyar

Teák.

Rumok.

Cognacok.

Magyar angol és schweitzzi

Tea-sütemények kimérve és díszes
dobozokban.

Déli gyümölcsök.

Sajtok.

**Magyar és francia pezsgők.
Magyar francia és hollandi
likőrök. Különféle bel- és kül-
földi csemegeborok, mindenféle
hálneműek és conservek.**

Saját termelésű homoki fajborok.

Kövidinka,	Ezerjő,	Rizling,	Carbenet,
1 liter 72	80	80	100 fillér.

Minden megrendelés házhoz szállítatik.
Vidéki megbízatások azonnal fogantatosítatnak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 6 fillér.

Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekiütetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Ajánlat.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat. Távbeszélő és távjelző berendezésekre, villámhárítók, villamvilágítás és erőátvitelre felszerelések. Tűzjelzők, vizálási művek. Elvállal mindennemű az Elektrotechnikai szakmába vágó berendezések és javításokat FÖLVDÁRI L. Kossuth-utca 1. sz. az udvarban. Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges minden, nem készülő és anyagok, valamint gyógyászati-Physikal készülékek és telepek rakására. Kívánatra árjegyzéket ingyen, új töltésű vilamos zseblámpák érkeztek.

70 KRAJCAR egy óra javítása és tisztítás Pirtér Dező órásnál, Piacz- és Szent-Anna utca sarok.

PÉNZKÖLCSÖNT KEZESSEL, vagy kezes nélkül esetleg azonnal, ház és földbirtokra kedvező feltételek mellett, gyorsan folyósítást; drága kamatu kölcsönöket felcserél négyes kamatra Héry bank irodája, Debrecen Egyház-tér 3 sz. Nagy templom mellett.

HÖLGYEK tanácsot és segínyt nyerne, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Cím a kiadóban.

TISZTÁN KEZELT hegyi vörös, fehér és kerti borok a legjutányosabb árban kaphatók. Eötvös-utca 66.

SCHMIDT S. hangszerraktárában kaphatók a legújabb beszélő gép (Gramofon) lemezek két oldalt bejátszva.

1 KGR. Papir héju dió 20 kr., 1 kg. darált mák 40 kr. 1 kg. szép mazsola 36 kr., 1 kg. boszniai szilva 12 kr-ért kaphatók Kertész Miklós rüszterületében. Csapó-utca és kenyér piaczsarkán.

KIADÓ AZONNAL Kossuth utca 6. számú hában az udvarban két szobás lakás. Értekezhetni Kaszanyitzky Endrénél.

HONVÉD UTCA 62 sz. ház egész udvarra kiadó.

SZABNI TANITÓK 10 koronáért. Cím a kiadóhivatalban.

SZECSKAVÁGÓ járgánnyal lóerőre berendezve szalmát, zsuppot és bármiféle takarmányt gyorsan és rövid idő alatt levág, jutányos árért. Eötvös-utca 66. szám alatt. Ugyanott a szecska kis és nagy mennyiségben kapható jutányosan.

GYAKOROLT felső ruha varrónő házakhoz ajánlkozik. Cím a kiadóban.

PÉK MŰHELY jó forgalmu lakással, vagy a nélkül 15-re kiadó. Bethlen-u. 28 sz.

Eladás.

FOXTIERIER kölyök kutya, tiszta faj eladó, Cegléd utca 7 szám

ELADÓ HÁZ, melyet Ujévi ajándéknak jutányosan meg lehet venni. Csillag-utca 19. szám.

LUGOSFÁK, culápfák eladók, Horváth-féle tanya a Sámsoni sorompó mellett.

ELADÓ 6 kép, tükör, és öntött konyha, egész új. Barna-utca 2. d.

JÓ KARBAN levő zongora sürgősen eladó. Teleky u. 18 sz.

Kereslet.

FÜSZER ÉS OSEMEGE ÜZLETBE egy fiatal segéd felvétetik, vidékiek előnyben részesülnek. Cím a kiadó hivatalban.

KÉT GYAKORLOTT ing vasalóné felvétetik Piacz-utca 63 szám. Első Mosóház.

EGY JÓ IRÁSU fiatal ember irodába gyakor-noknak felvétetik. Cím a kiadóban.

RODASZOLGA, vagy hasonló minőségű állást keres egy szolid fiatal ember. Cím a kiadóban.

PIACZ UTCZAI fűszer üzletbe egy keresztyén pénztárnokné felvétetik. Cím a kiadóban.

FIATAL segéd felvétetik. Gerstner Kálmán fűszerkereskedésében, Debrecen.

JÓ HÁZBÓL való fiu tanulónak főlvétetik fűszerüzletben, ugyanott egy targonca megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

UJÉVI ajándékok

Zsebkendő, ING, Nyakkendő, Gallér, Kézeld,

Harisnyák, **

Kötények ** *

Kávés terítékek.

Függöny, Szőnyeg,

Pamlag, ágy- és asztalterítők.

Kocsi takarók.

nagy választékban kaphatók

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár

Szabolcs vármegye

Nyir-Acsád községben a vasúthoz közel 1023 magyar hold kiterjedésű birtok azonnal haszonbérbe kiadó, évi bérösszege 18000 korona. Értekezhetni Lengyel S, jegyzővel Nyiracsád.

Merkli Ferencz

fűszer-, osemega és borkereskedése Fővőszkert-u. 14.

Ajánlja elismert s tisztán kezelt kitünő minőségű borait,
egy üveg Villányi Siller Ó kiváló 26 kr.
egy üveg Érmelléki Ó kiváló 24 kr.
egy üveg Rízling Ó kiváló 32 kr.
egy üveg Magyaradi Ó kiváló 32 kr.
egy üveg Ezerjó Ó kiváló 24 kr.

Farsangi idényre

selymekben, áttört szövetelekben, francia batiztokban

legújabb kivitelben érkeztek.

ASZTALOS JÓZSEF

áruházába, Kossuth-utca 4. szám.

A bálozó hölgyek

Tisztelettel tudatom a nagyrödemű hölgyközönséget, hogy a legfinomabb ízléssel készítek béli ruhákat és színházi blúzokat a legolcsóbb árban.

Kifogástalan kiszolgálással iparkodni fogok tisztelt megrendelőim legmagasabb igényeit kielégíteni. Kiváló tisztelettel

Özv. Noszbaumné
BRUNNER BERTA,
Batthyanyi utca 6. szám.

Ujévi Vásár

női divatelmé áránazunkban megkezdődött.

Szabó Lajos fiai cégnél

Debrecen, Rézsá-ter.
Leszállított árban

női divatelmék, Gyapjófellenek, Mosó velcek

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS
Sziff Aladár

Piacz-utca 24.

Divat és Béli Szövetek, Selyem batistok, Himzett Moul, Delének, Mosó árak, Kendők, Fehérneműk, fűzők, Nyakkendők, Kesztyűk stb. Szabó kellékek és rövid árak minden áron

végkiárusítatnak.
Az üzlet helyiség kiadó.

Hirdetés.

Irodámban „egy szép irással bíró hivatalnok szerény javadalmas mellett délutáni szabad óráiban mellékfoglalkozást nyerhet, — német nyelvben jártas előnyben részesül. Ugyanitt egy irni olvasni tudó szerény igényű polgár leány, mint „kifutó“ felvétetik.

KATZ JAKAB
Arany-János utca 9. szám.

Csak előkelő társadalmi

állásnak köréből óhajtunk Debrecenben oly lehetőleg közéletű, tekintélyes egyénnel összeköttetésbe lépni, aki kevés szellemi munkával, folyton fokozódó tisztességes és discret mellékjövödelemre akar szert tenni. Névalírástos ajánlatokat a társadalmi állás, kor és vallás megjelölésével Mosse Rudolf hirdetési irodájához Budapest, Ferenciek-Tere 3. kőrtünk, „Mellék-tövedelem“ jelíggel.